

206482

SZABAD FÖLD

TÉLI ESTÉK FÜZETEI

Utak országából dolgozók hangja

2

SZABAD FÖLD

TÉLI ESTÉK FÜZETEI

***Ural országból
dolgozók hazája***

206452

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Növendéknapló
1950. év 17175 sz.

Kiadja:

Népművelési Minisztérium Oktatási Osztálya. Felelős kiadó: Szántó Miklós.

Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-utca 10.

Felelős vezető: Radnóti Károly.

Urak országából dolgozók hazája.

1948 nyarán adta ki a Magyar Dolgozók Pártja programnyilatkozatát, amelyben felvázolta mindazokat a feladatokat, amelyeket országunk felemelkedése érdekében kívánt megvalósítani. Ez a programnyilatkozat vetette fel népi demokráciánk alkotmányának kérdését is. „A Párt szükségesnek tartja — mondotta a program — a népi demokrácia alaptörvényének megalkotását, hogy az állampolgárok jogait és kötelességeit, az állami, gazdasági és társadalmi rend alapvető változásait, a Magyar Köztársaság népi jellegét, a törvény erejével az alkotmányban szentesítsük”.

Amit megígér a Magyar Dolgozók Pártja, azt meg is valósítja. Egy évvel a programnyilatkozat megjelenése után dolgozó népünk nagy vezére, Rákosi Mátyás 1949 augusztus 17-én benyújtotta az országgyűlésen az alkotmányról szóló törvénytervezetet.

Az országgyűlési tárgyalás előtt a tervezetet sok százezer példányban kinyomtatták. A tervezetet a dolgozók milliói elolvasták, gyűléseken megvitatták, sok ezren tették hozzá észrevételeiket, javaslataikat.

Joggal mondotta Rákosi elvtárs: „Országszerte érzik a dolgozók, hogy az Alkotmány rengeteg munkájuk és szenvedésük eredményeképpen jött létre. Az egész magyar dolgozó népet áthatja az a felemelő és lelkesítő tudat, hogy nem voltak hiábavalók eddigi áldozataik, hogy a rengeteg nélkülözés, amelyet az újjáépítés nehéz napjaiban, a pénzromlás idején éhezve és fázva, de a jövőbe vetett bizalommal tűrt a magyar nép, most hozza meg dús kamatait. A munkás, aki a felszabadulás után az aknák és törmelékek közül éhezve, rongyosan kaparta ki a gépeket, a dolgozó paraszt, aki iga híján maga húzta az ekét, az értelmiségi, aki romok között fagyoskodva látott újra munkájához, most az Alkotmány fényénél meggyőződött róla, hogy jó ügyért szenvedett, jó ügyért hullatta verejtékét, s jó ügyet védett, amikor a

régi reakcióval, a külföldi imperialistákkal szemben elszántan, meg nem tántorodva harcolt a demokrácia politikai és gazdasági vívmányaiért. Most előtte az eredmény, a tengernyi erőfeszítés, a szívós munka, a dolgozó nép igazába és a szocializmusba vetett hit gyümölcse: a Magyar Népköztársaság Alkotmánya”.

A Horthy-fasizmus idején a teljes jogfosztottság volt a dolgozók osztályrésze.

Elért eredményeink nagyságát akkor mérhetjük fel kellőképpen, ha összehasonlítjuk mit jelentett a dolgozók számára a Horthy-fasizmus.

Több mint 25 esztendőn keresztül a legdurvább elnyomás, a legkíméletlenebb kizsákmányolás és a teljes politikai jogfosztottság volt a dolgozók osztályrésze. A gyárosok, a nagybirtokosok, magasrangú papok és kulákok szívták a nép véréét. Uralmukat elősegítették a jobboldali szociáldemokraták, akik a munkásosztály szervezetein belül töltötték be jól megfizetett szerepüket: helytartói, híu szolgálói voltak a kizsákmányoló rendszernek és belülről igyekeztek bomlasztani a szabadságmozgalmat, a forradalmi szellemet.

Az országgyűlés már összetételében is félreérthetetlenül mutatta, hogy abban a dolgozók panasza nem kaphatott hangot. A képviselők a földbirtokosok, grófok, bárók és ügyvédek közül kerültek ki. Szép számmal volt köztük gyáros, bankár, prépost, kanonok és kulák. Volt még jobboldali szociáldemokrata is a javából, de nem juthatott soha képviselőhez egyetlen osztályhíu munkás, egyetlen dolgozó paraszt, kisparaszt és haladó értelmiségi sem.

Mit is várhatott volna a dolgozó nép attól az országgyűléstől, amelynek tagjai között helyet foglalt a 40 ezer holdas Festeich gróf, a közel 100 ezer holddal rendelkező egeri érsek, Chorin Ferenc és Vida Jenő, a magyar bányarészvénytársaságok hírhedt elnökei, vagy Mutschenbacher Emil, a nagybirtokosok egyesületének, az OMGE-nek az igazgatója.

Hasonló volt a helyzet az ú. n. „önkormányzatok” szerveinél is. A törvényhatósági bizottságokban és a képviselőtestületekben olyan ritka volt a dolgozó ember, mint a fehér holló. Az urak vigyáztak arra, hogy a kizsákmányolás „rendjét” senki és semmi ne zavarja. Az önkormányzati testületeket úgy alakították meg, hogy azokban a tagság felét a virilisek, a legtöbb adót fizetők adták. Azok tehát, akiknek a legtöbb vagyonuk, a legtöbb jövedelmük volt, s akik így a kizsákmányoló rendszer számára feltétlenül

megbízhatóak voltak. A községi képviselőtestületek a helybéli kulákok kupaktanácsai voltak.

Ki ne emlékeznék a bíróválasztásokra. Hányszor megtörtént, hogy bíróválasztáskor a főszolgabíró gyorsan elhadarta a jelöltek nevét, azután mielőtt bárki szólhatott volna, máris megválasztottnak jelentette ki azt a jelöltet, akit a legjobban megfelelőnek tartott az úri társaság szempontjából. És hányszor előfordult, hogy egy-egy ilyen választás alkalmával a csendőrök puskatussal bírták „jobb belátásra” azokat, akik szembehelyezkedtek a főszolgabíróval.

A főszolgabíró volt a járás teljhatalmú ura. A községek minden javaslata csak az ő tudtával és hozzájárulásával születhetett meg. Ha útra, ivóvízre volt szükség, a járás uraitól azt a választ kapták a dolgozók: „felterjesztjük a minisztériumba”. A minisztériumban, a bürokrácia útvesztőiben azután döntöttek. Ami a földesúrnak is hasznos volt, azt megkapta a község. A dolgozó paraszt legtöbbször csak „lelkivégaszt” kapott.

A választójogot az urak olyan módon szabták meg, hogy a dolgozó nép akaratát kinyilvánítani ne tudja. A széles tömegeket kizárták a választójogból. Ötévi egyhelyben lakást követeltek meg a szavazójogosultsághoz olyan időben, amikor a munkanélküliség állandó vándorlásra kényszerítette az ipari és mezőgazdasági munkásokat. Hat elemi iskola elvégzéséhez kötötték a választójogot, amikor a tanyavilágban, de még a községek jelentős részében is hiányzott az iskola. 10 km-t kellett a gyermekeknek naponta gyalogolniuk, ha a szülők tudták őket iskolába járatni. De a legtöbb gyermek még ezt sem tehetette meg. A nyomorúság arra kényszerítette a szülőket, hogy már egészen zsenge korban odaadják libapásztornak, vagy kiscselédnek a kulákokhoz. Ilyen választójog mellett nem csoda, hogy 1922-ben a választók száma az ország összlakosságának csak $\frac{1}{4}$ -ét tette ki, 1938-ban $\frac{1}{3}$ -át.

A választójog korlátozása mellett persze nem riadtak vissza attól sem, hogy különböző törvényesített választási csalásokkal és ha kellett választási terrorral juttassák többséghez a kormánypártot. Az ipari munkások által lakott vidékeken több, mint 30.000 szavazat kellett egy mandátumhoz. Ugyanennyit követeltek meg azokon a helyeken is, ahol a mezőgazdasági munkásságnak harcos szervezetei működtek, mint pl. a Viharsarokban. Ezzel szemben Vasvárott 1939-ben 1200 földbirtokos, kulák és állami tisztviselő választotta meg képviselőnek gróf Takács-Tolvaj Józsefet. Ha pedig mindez nem használt, akkor jött a csendőrszurony és a sortűz, mint az emlékezetes endrődi választásnál.

Hűségesen kifejezi Horthyék választási rendszerét József Attila „Hazám” című verse:

*A földesúr, akinek sérvig
emeltek tönköt, gabonát,
csákányosokkal pusztá tért nyit,
szétveret falut és tanyát.*

*S a gondra, bátor okos férfit,
ki védte menthetetlen honát,
mint állatot terelni értik,
hogy válasszon bölcs honatyát.*

*Cicáznak a szép csendörtollak,
mosolyognak és szavatolnak,
megírják, ki lesz a követ,*

*hisz „nyiltan” dönt, ki ezer éve,
magával kötve, mint a kéve,
sunnyít vagy parancsot követ.*

Az elmúlt rendszer a szegénység és nyomor országa volt.

A dolgozó parasztság helyzete siralmas volt. A 20-as évek „földreformját” úgy csinálta meg az úri rend, hogy a dolgozó paraszt ne kapjon földet. A reformföldrök jelentékeny részét csendőrök, jegyzők, az ellenforradalmi rendszer hívei kapták. A földműveléssel nem foglalkozó birtokosok száma a földreform következtében 80%-kal emelkedett. Ugyanakkor a mezőgazdasági munkát, mint főfoglalkozást űző, azaz paraszti földtulajdonosok száma 20%-kal kevesebb lett.

A szegényparasztság soraiból kikerült földigénylők másfél, vagy fél holdat kaptak. Ugyanakkor az ellenforradalom híveinek 25—30, de előfordult, hogy 50 holdat is juttattak. A szegényparasztság a falvaktól távol, gyakran 20—25 km-re eső rossz minőségű, sokszor jóformán hasznavehetetlen, árvizes, szikes, évtizedek óta nem trágyázott földet kapott. A földért átlagosan évi 60.—pengő törlesztést kellett fizetni, akkor amikor 1 q búzának az ára 20—22.—pengő volt. A törlesztést a legnagyobb szigorúsággal behajtották. Így a földigénylők nem sokáig bírták és

legtöbbjének csak egy pár évig sikerült megtartania reformföldjét. A földreformot meg kellett csinálni „ha egyébert nem is, azért, hogy a földosztó agrárszocializmus utópiáiból a magyar paraszt örökre kiábránduljon” — írta Bethlen „történetírója” Surányi Miklós.

Se szeri, se száma azoknak a durva jogtiprásoknak, a közgazgatási szervek túlkapásainak, amelyekkel naponta nehezítették a dolgozóknak amúgy sem könnyű sorsát. Ibrány községben történt: Az adóvégrehajtó Kató Mihálytól elvitte a kis bődön zsírját. Azért nem vitt el mást, mert egyebe nem volt. Fekete Ferentől, akinek felesége és hét gyermeke volt, elvitték az összes lisztjét, egy sütetre valót sem hagytak neki. Német Bálint feje alól kihúzták a párnát, aki feleségével és három gyermekével együtt a pusztá földre kényszerült. Dunakeszi községben pl. az történt meg, hogy az adóhátralékosoknál megjelent a végrehajtó két csendőrrel, elvitte a házban található összes kenyérnekvalót, majd 16 pengőjével elárverezték, amikor a búza ára 22.— pengő volt. Bizony nem egyszer előfordult, hogy a végső elkeseredés felgyülemlett a szegényparasztban, s inkább nekiszaladt a csendőrszuronyra, csakhogy a családjá számára az életet jelentő kenyeret megmentse a végrehajtástól.

1927-ben a szőlőkben 1 pengő 50 fillér volt a férfinapszám, a nők napszámára pedig csak 80 fillért tett ki. Amikor pedig Cegléden és Törtelen a Magyarországi Földmunkások Szövetségének helyi szervezete megpróbált magasabb bért követelni, megjelentek a csendőrök, feloszlatták a csoportot. A vezetőket pedig végighurcolták az utcán, kegyetlenül megkínózták s aztán mint kommunistákat bíróság elé állították.

Különösen ősztől tavaszig olyan siralmas volt a szegényparasztok sora, hogy sok helyen az egyoldalú táplálkozás következtében a skorbut tünetei léptek fel. A téli hónapok alatt annyira legyöngültek a munkások, hogy tavaszra a nehezebb munkát alig tudták elvégezni, — pl. gabonahordás alatt összerogytak — és hetekig tartott, amíg valamennyire összeszedték magukat.

Közben az urak szép beszédekert tartottak, amelyekben alázatra biztatták a népet és buzdították, hogy várja nyugodtan „a szebb magyar jövődöt”. Az urak tele hassal, tele zsebbel beszéltek a néphez. A Székesfehérvári Takarékpénztár osztaléka például 20% -on felül volt, a Csongrád és Vidéke Takarékpénztár részvényesei tőkájük után 30% nyereséget tettek zsebre évente. A megszorult parasztnak 14—15% -os uzsorakamatra nyújtottak kölcsönt a bankok. A kereskedők lábón vették meg a termést,

jóval olcsóbban, mint amilyen árat elérhettek volna a termelők akkor, ha ki tudják várni a jobb értékesítési lehetőséget. Naponta kopogott az árverést vezető kalapácsa és kihúzták a földet azoknak a dolgozó parasztnak a lába alól, akiknek volt néhány holdjuk. Elhajtották az udvarról az egyetlen tehenet, vagy hízóznak valót és nem egyszer dobra került maga a szegényes otthont nyújtó kis ház is. Hasonló sors várt a középparasztságra is. A súlyos adóterhek következtében évente 16.000 paraszti birtok került dobra és gazdáik földtelen agrárproletárokká váltak.

A Horthy-rendszerből jól ismert kép az árverés. (1950. évi Orsz. Mezőg. Kiállítás illusztrációjából.)

Az uralkodó osztályok a munkásságot gyűlölték a legjobban.

A dolgozó parasztság nyomora kihatott a magyar ipar fejlődésére is. A mezőgazdasági termelés alacsony színvonala, a falvak szegénysége a belső piacot megbénította. A belső szilárd piac híján a magyar ipar kiszolgáltatottja volt a külföldi kapitalistáknak. Ennek következtében fokozódott az ipari munkásság

nyomora is. Nézzük meg a jövedelemeloszlás számadatait. Az 1930/31-es években a lakosság 81,1 %-ának évi jövedelme kb. 300.— pengő volt, akkor, amikor 1.200.— pengő volt a megélhetési minimum.

Mit jelentett ez a gyakorlatban például a mezőgazdasági munkásságnál? A válság éveiben az uradalmak azzal az ürüggyel, hogy nem tudnak megfelelő áron értékesíteni, egyre mélyebbre szállították le a béreket. A legnagyobb dologidőben 80 filléres napszámot fizettek. Ezért reggel 4 órától este 8 óráig kellett dolgozni. Tiszántúlon 1935-ben 60 fillért adtak 1 kat. hold lucerna lekaszásáért, amely másfél napig is eltartott. A fegyverneki uradalomban egy mezőgazdasági munkás egész évi keresete 327 pengő 79 fillér volt. Ezért 133 napon át kellett dolgozni. Egy öttagú családot véve alapul és a szolgáltatásokat levonva (adó, lakbér, illetve ha van háza 111.— P) egy családtagra naponta 10—12 fillér jutott. Ez megfelelt két doboz gyufa árának. A mezőgazdasági munkásoknak így is alig fele tudta megkeresni ezt az összeget.

Ugyanakkor az ország lakosságának fél %-át kitevő gyárosok, földbirtokosok, kulákok a dolgozó nép bőrén gazdagodtak. Ha egy-egy gróf, vagy báró kártyázásai, mulatozásai miatt ezeket költött egy-egy éjszaka és súlyos adósságokba keveredett, futotta a dolgozó nép adójából. Hitelt, kölcsönt, vagy éppen állami segílyt kapott, hogy újra egyenesbe kerüljön.

A kismimizett, jogaitól megfosztott dolgozó nép hiába keresett bárhol is elégtételt, igazságot. A bankkal, a földesúrral szemben a dolgozó parasztnak a bíróság előtt soha nem lehetett igaza. Hiszen a bíróságokban éppúgy az urak, vagy hí séges csatlósai ülték, mint akár az országgyűlésben, vagy a közigazgatásban.

Különös féltelenséggel nyilvánult meg a Horthy-reakció gyűlölete a magyar nép legfejlettebb rétegével a munkássággal szemben. Magyarország ipari munkássága Európa legjogfosztottabb, legkönyörtelenebbül kizsákmányolt munkásosztálya volt.

A magyar reakció a munkásságban kérlelhetetlen ellenfelét ismerte meg és állandó, hol nyílt, hol rejtett harcban állott véle. Jól tudták az urak azt is, hogy a munkásosztály nemcsak önmagáért, hanem a dolgozó parasztság szabadságáért és jogaiért is harcol. A munkásság szervezeteit betiltották, a legöntudatosabb vezetőit bebörtönözték, kínozták. Sokan kénytelenek voltak az országot elhagyni. A Kommunista Pártot törvényen kívül helyezték, vezetőjét: Rákosi Mátyás elvtársat hosszú börtönbüntetéssel

sujtották. Rákosi elvtárs a börtönben is folytatta tovább a harcot és a bírósági tárgyaláson az utolsó szó jogán mondott beszédében is leleplezte a Horthy-fasizmus elnyomó rendszerét: „Magyarországon néhányezer nagykapitalista és nagybirtokos zsákmányol ki 8 millió lelket számoló lakosságot... A dolgozóknak nincs gyülekezési és szervezkedési szabadsága. Nincs általános választójoga. Nincs sajtószabadsága. A falusi és városi dolgozók a legnagyobb inségben élnek. A munkanélküliek tömege éhhalálnak van kiszolgáltatva...”

Ugyanakkor ismertette Rákosi elvtárs azokat a követeléseket, amelyek megvalósításával emberibb életet lehet biztosítani a dolgozók számára. Tisztességes munkabért követelt a városi és falusi dolgozók számára. Kártérítés nélküli földosztást a földtelen szegényparasztság között. Rendes munkanélküli segélyt a munkanélkülieknek és munkaalkalmak megteremtését. Síkraszállt a munkásság szabadságjogaiért. Rámutatott, hogy a szociáldemokraták Bethlennel kötött paktumukban a gyülekezési és szervezkedési szabadság utolsó maradványait is eladták.

Rákosi elvtárs a börtönből való szabadulása után a Szovjetunióból is útmutatást adott, hogyan rázza le a magyar nép a Horthy-fasizmus jármát.

A Kommunisták Párt központi újságja a „Dolgozók Lapja” ismertette a Párt követeléseit, programját. A háború alatt a kommunisták harcba szálltak és harcba szólítottak minden dolgozót a Horthy-fasizmus ellen.

Új hazát épít a felszabadult nép.

1944 végén 1945 elején a Szovjet Hadsereg csapásai alatt széthullott a kizsákmányoló uralmi rendszere.

A Magyar Kommunisták Párt kezdeményezésére törvényrendelet jelent meg a földreform végrehajtásáról. Az ipari munkások ezrei mentek falura, segítettek szétosztani a földet a dolgozó parasztságnak. Így vált valóra a jelszó: „A föld azé, aki megműveli.”

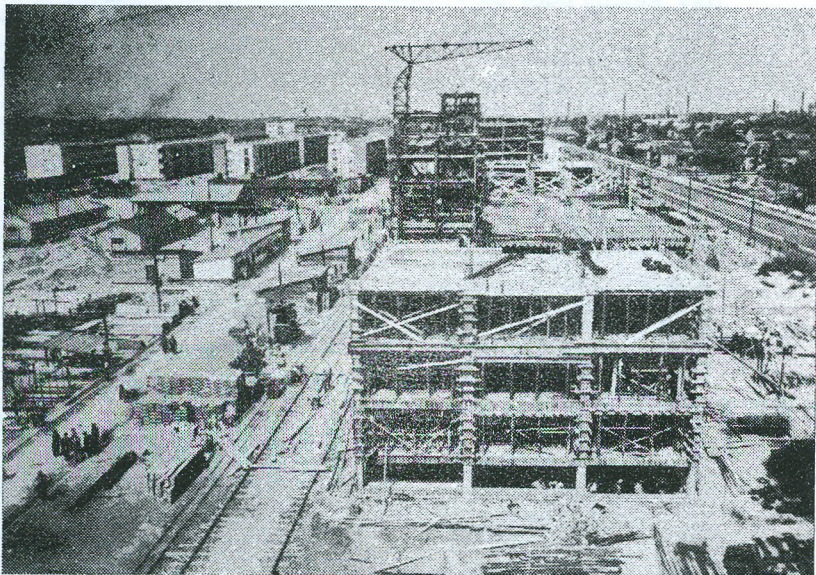
Hárommillióháromszázötvenezer hold föld került szétosztásra, 600 ezernél több földnélküli és kisbirtokos között. Egyegy földhözjuttatott átlagban 5—5¹/₂ hold földet kapott. Magyarország megszűnt a hárommillió koldus országa lenni.

A munkásosztály nemcsak akkor állt a dolgozó parasztság mellett, amikor földet adott neki, hanem meg is védte a reakció sorozatos támadásaival szemben.

A munkások a gyárakat romokból építették újjá az infláció legnehezebb éveiben. Az ő áldozatvállalásuk tette lehetővé, hogy az iparban is megindulhasson az élet és minél több gép könnyítse meg dolgozó parasztságunk munkáját.

A földbérletek új rendezése, a dolgozó parasztnak a kizsákmányolástól való megvédését célzó intézkedések egész sora bizonyítja, hogy a nép állama milyen gondot fordít a dolgozó parasztság támogatására.

A régi uralkodó osztályok kiszorultak a gazdasági és politikai hatalomból. A bányák, a bankok, gyárak államosítása lehetővé tette a tervgazdálkodás bevezetését. Hároméves tervünket a reakció támadásai ellenére a kitűzött idő előtt 8 hónappal sikerrel befejeztük. Lehetővé vált újabb, nagyobb terv beindítása. Ötéves tervünk főfeladata, győzelemre vinni a szocializmus ügyét az egész magyar népgazdaságban.

Épülnek a budapesti Béke-úti modern munkáslakások.

Január 1-től dolgozunk az ötéves terv megvalósításán.

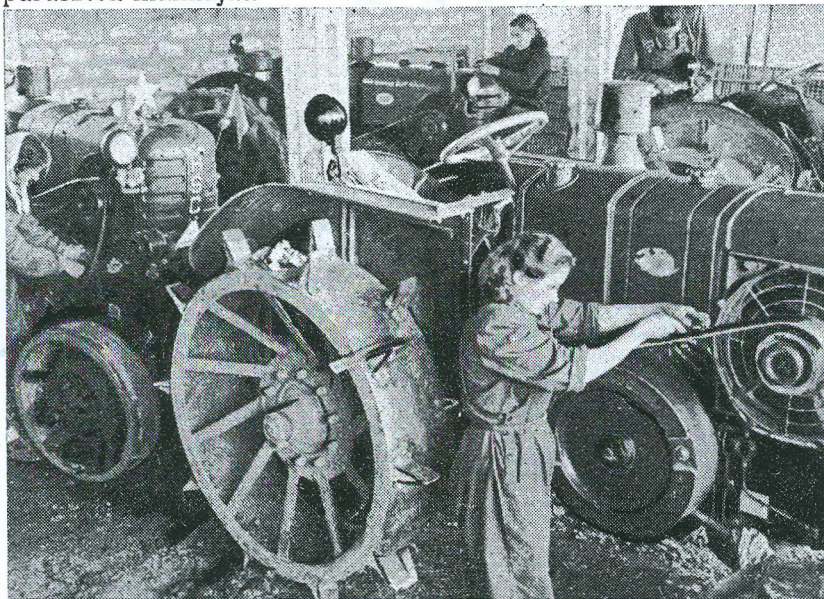
Gyáripari termelésünk 1950-ben már több, mint kétszerese az 1938-as év termelésének. Az idén majdnem 40%-kal termel a gyáripar többet, mint az elmúlt esztendőben. Szédítő építőiparunk fejlődése. Egy esztendő alatt megkétszereződött az építőiparban

foglalkoztatottak száma és a termelés kétésfélszerese a tavalyinak. Pedig az építőipar fejlődése csak most kezd lendületbe jönni.

Az ötéves tervben építjük fel a Mátrai Erőművet, az Inotai Erőművet. Az idén fejezzük be eddigi legnagyobb építkezésünket, a Dunavölgyi Timföldgyárat, amely Közép-Európa legnagyobb ilyen üzeme. Ez évben kezdtük meg a Budapesti Földalatti Gyorsvasút építését. Az építőmunkások ezrei dolgoznak már ötéves tervünk büszkeségén, a Dunai Vasművön. Ez a hatalmas mű a köré épülő várossal együtt négymilliárd forint befektetést igényel és 1952-ben 35 ezer munkás fog Pentelén dolgozni, majdnem annyi, mint Csepelen és Ózdon együttvéve.

Ezeknek a dolgozóknak döntő többsége a falusi fiatalokból fog kikerülni.

Mezőgazdasági gépgyártásunk is sokat fejlődött. Ez lehetővé tette, hogy ma már 361 gépállomás könnyíti meg a dolgozó parasztek munkáját.

A gépállomások gépei könnyítik meg dolgozó parasztságunk életét.

Egész dolgozó népünk életszínvonala nagymértékben emelkedett. Egy lélekre ma már 14 méter pamutszövet jut, ami az ötéves terv végére 22 méterre emelkedik. A húsfogyasztás személyenként 25 kg évente. Cukorfogyasztásunk kétszeresére emelkedett.

Dolgozó parasztságunk napról-napra jobban él.

Nézzünk meg néhány példát. Tóth István nagykőrösi lakosnak kilenc gyermeke van. A felszabadulás előtt 2 kh. saját földje volt, ezen kívül 1 kh. bérelt földön gazdálkodott. Igája nem volt, kulákkal szántatott gyalogrobotért. A felszabadulás után 10 kh. földet kapott, jelenleg két tehene, kocsija, lova van. Négy gyermeke középiskolába jár.

Jobbágy Sándor úrgazda (Pest m.) 1946-ban települt Perbálra a borsodmegyei Bogácsról. Bogácson egyszobakonyhás lakása volt és 1 kh. földje. A Metternich hercegek uradalmába járt summásnak. Másodmagával 15—20 mázsa gabona értékét kereste meg.

A felszabadulás után 13 kh. földjuttatásban részesült. Példamutatóan gazdálkodik, élenjár a beszolgáltatásban, jutalomban is részesült. Az őszi szántás-vetési munkákat időben befejezte. Háza, egy lova, két szarvasmarhája és több hízója van. Hét gyermekét szépen ruházza.

A termelőszövetkezetek dolgozóinak élete bizonyítja, hogy gyors felemelkedésük útját a nagyüzemi gazdálkodás biztosítja.

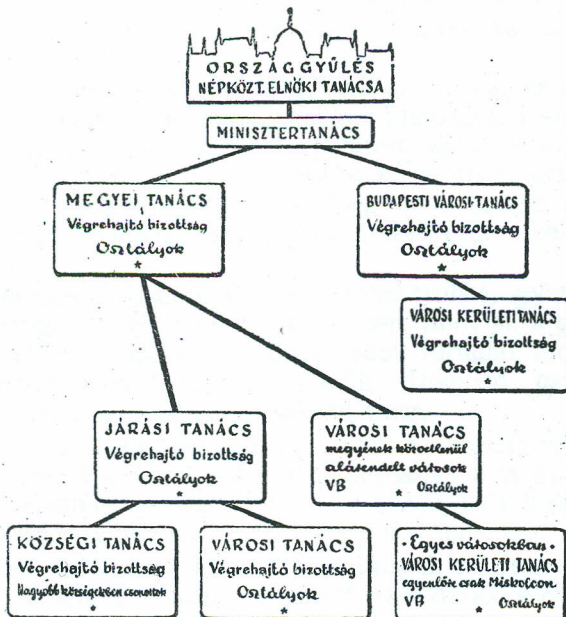
Korsztics János kadarkuti lakos az ottani TSzCs tagja. A betakarításig feleségével együtt 454 munkaegységet ért el, melyre 5.500.— Ft előleget kapott. Egy munkaegységre 16.— Ft esik.

Farkas Péterné tszcs tag évközi elszámolásakor kapott 4000 forintból a család tagjainak ruhát is vásárol.

sztahanovisták, élmunkások, a termelőcsoportok tagjai, a gépállomások munkásai és igen nagy számban az egyénileg dolgozó parasztok és a néphez hű értelmiség. Valamennyien olyan emberek, akiket a nép megbecsül és akik iránt bizalommal viseltetik.

A tanácsoknak az összetétele azt mutatja, hogy tanácsaink megszervezésénél szem előtt tartottuk Sztálin elvtárs tanítását: azt, hogy a tanácsokat úgy kell építeni, hogy azok valóban a dolgozók legszélesebb tömegszervezetei legyenek, s így az összes dolgozókat mozgósítsák az állami munka vonalán, a Párt célkitűzéseinek megvalósítására.

A tanácsok szervezeti felépítése.

Már egymagában a tanácstagok hatalmas száma azt mutatja, hogy a tanácsok tényleg a dolgozóknak hatalmas tömegét mozdítják meg. Az összes tanácsokban 220.000-nél több tag és pótag működik, s ezeknek óriási többsége a községi tanácsokon belül fejt ki működését.

A tanácstagokat az egész dolgozó népet átfogó Függetlenségi Népfront jelölte. Egyharmad részükben népi demokráciánk vezető erejének, a Magyar Dolgozók Pártjának tagjai. A többiek más párthoz tartoznak, vagy pártonkívüliek. 55.000 közülük ipari munkás, 132.000 dolgozó paraszt, 10.000 az értelmiségi, több mint 5.000 kisiparos és kiskereskedő, a többi alkalmazott és egyéb foglalkozású.

Horti Rókusnét — aki Magyartésen mint községi bíró jó munkát végzett — a község lakói tanácsagnak jelölték.

A parasztjelöltek 80 %-a egyénileg dolgozó paraszt.

A tanácsstagoknak 30 százaléka nő. Ez bizonyítéka annak, hogy népi demokráciánkban a nők egyenjogúsága most sem maradt papíron. A dolgozó nők tízezrei először nyomultak be ilyen imponáló számmal közigazgatásunkba. 50.000 fiatal vesz részt a tanácsok munkájában. Fiatalságunk lendületes munkájának így teremtünk lehetőséget államigazgatásunk vonalán.

A helyi tanácsok felállításával számos község jutott önállósághoz. Altalában önálló tanács alakult mindenütt, ahol a lakosság száma eléri a háromszázat. Eddig az ország 3255 községe közül csak 1105-nek volt saját jegyzői hivátala, most pedig 2990 községnek lett önálló tanácsa. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a lakosság gyorsabban és könnyebben, helyben intézheti el ügyeinek nagy részét, hanem azt is, hogy az önálló szervezet gazdája a község fejlődésének és mozgósítja az állami erőkhöz kívül a helyi erőket is, a dolgozók közreműködését a község fejlesztésének fontos munkájához.

A tanácsrendszer megvalósításával a végrehajtóbizottság hivatali szervezete keretében egyesültek mindazok a szervek, amelyek eddig egymástól elkülönítve, gyakran egymás ellenében működtek. Így pl. nincs a járásban többé külön tiszti orvosi hivatal; mezőgazdasági osztály, adófelügyelőség, stb., hanem mindezek a szervek a végrehajtóbizottság hivatali szervezete keretében működnek.

A tanácsrendszer bevezetése egyszerűbbé, gyorsabbá tette az államigazgatást. Számos olyan ügyben, mint pl. a gyámügyekben, amelyekben eddig a megyéhez kellett fordulni, most a járási tanács végrehajtóbizottsága intézkedik. Dolgozó parasztságunk ezzel sok fáradságot és pénzt takarít meg.

Az új tanácsok megalakulása után a minisztériumok feladataik egy részét átadják a megyei tanácsoknak, a megye eddigi feladatainak jelentékeny részét a járási tanácsokra bizza, a járás pedig a községi tanácsoknak ad át egy sor funkciót.

Ehhez szükséges, hogy a tanácsstagok ne csak maguk dolgozzanak, hanem a lakosság soraiból az aktívák széles hálózatát építsék ki maguk közül, akik a tanácsot munkájában segítik. A tanácsstagok évente legalább kétszer kötelesek a választóknak működésükről beszámolni, s a nem jól működő tanácsot, vagy tanácstagot a választók visszahívhatják. Ezek együttvéve biztosítékok szolgáltatnak arra, hogy a tanácsok a dolgozók érdekeit képviselik, hogy a választók és a megválasztottak közötti kapcsolat egyre jobban megszilárdul.

Hogyan dolgoznak a tanácsok.

A tanácsok működése elé dolgozó népünk nagy várakozással nézett és megállapíthatjuk, hogy ebben a várakozásban nem is csalódott.

A terménybetakarítási munkálatok során beigazolódott, hogy az ideiglenes megyei és járási tanácsok a meggyőzés módszerével olyan eredményeket tudnak elérni, amelyeket a korábbi államszervezet soha nem tudott felmutatni.

Az, hogy Hajdu-Bihar megye a terménybegyűjtésben 150%-on felül teljesített, csak úgy történhetett meg, hogy a Párt vezetésével a tanács hatalmas felvilágosító, népnevelő munkával győzte meg a megye dolgozó parasztságát arról, hogy a terménybeadás erősíti a munkás-paraszt szövetséget, a dolgozók hatalmát, előbbre viszi a dolgozó parasztok érdekeit.

Tervszerű előkészületekkel az ideiglenes tanácsok elősegítették, hogy az őszi munkákhoz szükséges igaerő és vetőmag a megfelelő időben mindenütt rendelkezésre álljon.

Tanácsaink a dolgozó parasztság felé a meggyőzés eszközt alkalmazták. De kíméletlenül lesujtanak a kizsákmányoló kulákokra, kupecekre, árurejtegetőkre, élelmiszerhalmozókra. A tanácsok leleplezték sok kulák mesterkedését, demokráciaellenes tevékenységét. Ezek mind gyorsan elnyerték megérdemelt büntetésüket.

A tanácsok eddigi eredményei, sikerei még jobban elmélyítik azt a bizalmat, amelyet dolgozó népünk előlegezett nekik. Száz és ezerszámra érkeznek a tanácsokhoz a dolgozók javaslatai, s panaszzal abban a meggyőződésben fordulnak a tanácsokhoz, hogy ott azok feltétlenül orvoslást találnak.

„A helyi tanácsok minden tagját — mondotta Kádár elvtárs — vezérelje majd munkájában az a felismerés, hogy a mi körülményeink között minden, úgynevezett helyi kérdés, még a legjelentéktelenebbnek látszó városkerületi, vagy egyszerű kis falusi kérdés is közügy, tehát a dolgozók összességének szent ügye. Gazdálkodjanak a rájuk bízott értékekkel, javakkal úgy, amint a szocialista hazafiságtól áthatott, népe ügyének sikeréért semmi fáradságtól vissza nem riadó közfunkcionáriusoknak gazdálkodnia kell.”

A tanácsok szervezetének felépítése és a tanácsok munkamódszere biztosítja, hogy a tanácstagok tevékenyen résztvegyenek a tanács munkájának irányításában.

A tanácsok véleményező, tanácsadó és ellenőrző szervek. A tanácsstagok széles aktívahálózatot építenek ki azoknak a dolgozóknak a soraiból, akik az illető szakfeladat terén kellő jártassággal bírnak. Megvizsgálják, hogy a törvények és a rendeletek végrehajtásánál milyen hibák és hiányosságok akadnak. Így a tanácsstagoknak kell elősegíteni a községfásítást, a legelők javítása, egyes építkezések megszervezését is. De fontos feladata az is, hogy a végzett munkát és az igazgatási szervek működését rendszeresen ellenőrizzék.

Ötéves tervünk hatalmas beruházásokkal gazdagítja községeinket, városainkat. A beruházásokra fordított összeg gazdaságos felhasználása, a helyi erőforrások mozgósítása, a tervfeladatok elvégzése a tanácsstagok munkájának egyik központi kérdése. A tanácsstagnak foglalkoznia kell a költségvetés kérdésével is.

Az elfogadott költségvetést a tanácsstag ismerteti a dolgozók előtt. Ez a legbiztosabb módja annak, hogy a költségvetés végrehajtása a lakosság tevékeny közreműködésével és hatásos ellenőrzése mellett történjék.

Nézzük meg, mit ír a „Szovjet Kultúra” című folyóirat a szovjet tanácsok munkájáról. Alekszandrowszkojében a község főutcáján, kétemeletes épületben dolgozik a kerületi tanács végrehajtóbizottsága. A hivatalban örök élénkség. A végrehajtóbizottságot és ügyosztályait sűrűn látogatják a kolhozparasztok, a gépés traktorállomás dolgozói, a falusi értelmiség. Kulturcsoportok vezetői keresik fel a kerületi tanács kulturális osztályát, hogy megtárgyalják, milyen műsört állítsanak össze. A helybeli tanító a falusi előadó-csoport irodájának vezetőjével megbeszéli a legközelebb tartandó előadások tárgyát. A mezőgazdasági ügyosztályon a kolhozelnök kér felvilágosítást: mit adjon a földnek, hogy még jobb termést érjenek el? Sietős mozdulattal nyit be a szobába az egyik kolhoz állattenyésztő telepének embere: a kolhoz merinói juhokat akar beszerezni. Az útépítőosztályon cseng a telefon, majd erélyes hang érdeklődik: rendbehozták-e a hidat a szakadék fölött?

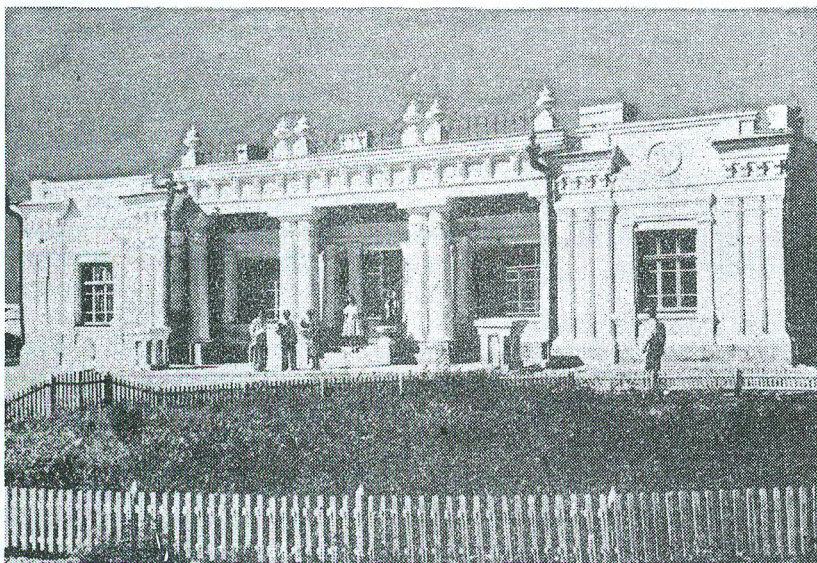
... Amikor megnyugtató választ kap, szelidebben érdeklődik: feltöltötték-e az úton a kátyukat, ott a szántóföldek felé.

Nem marad üresen a kerületi tanács elnökének fogadószobája sem. Az előszobában, körben a székeken, különböző foglalkozású és korú emberek ülnek. Kézről-kézre adják a kilincset. Van, aki a közösség ügyében, de van, aki személyes ügyben akar tárgyalni. Az elnök valamennyit fogadja, meghallgatja a kívánságokat, javaslatokat. Némely ügyben azonnal maga dönt, határo-

zottan és gyorsan, a fontosabb ügyeket a kerületi tanács elé terjeszti. Az elnöktől senki sem távozik dolgavégezetlenül.

A szovjet államapparátus, a világ legdemokratikusabb államapparátusa. Odaadással szolgálja a népet és a nép érdekeit. S a kerületi tanács egyszerű dolgozói azok a „kerekek”, amelyeknek pontos, gördülékeny munkájától függ a törvények gyakorlati megvalósítása.

Nézzük meg, kik az alekszandrovskojei kerület alá tartozó községi tanácsok egyszerű dolgozói.

Kizljarszkij kolhoz vezetőségének épülete.

Jevdokija Mihajlovna Csuprinyina 12 éve dolgozik az otkoznoji tanács titkárnőjeként. Mindenkit ismer. S bármiről van szó, mindenki a titkárhoz fordul. Van akinek csak személyazonossági igazolványra, vagy bejelentőlapra van szüksége, de felkerekedik, amikor ingóságok elosztásáról van szó, vagy azért, hogy írjon kérvényt valaki számára. Van, aki tanácsért jön, ismét egy másik a törvények felől érdeklődik. Felsorolni sem lehet a községi tanács titkáranak kötelességeit.

Csuprinyina valóban fáradhatatlan. Ő foglalkozik a sokgyerekes anyák ügyeivel. Ő állítja ki a nyugdíjasoknak a kiutalásokat. Hatvankét anyát tüntettek ki érmekkel a faluban.

A falusi tanács titkára nem a régi világ törvéncsavarója. Igazi szovjet ember. A végrehajtóbizottság elnökének jobbkeze. Élenjár a társadalmi munkában. Jevdokija Mihajlovna Csuprinyina komszomoltag és a Bolsevik Pártnak tagjelöltje. Tagja a község állandó kulturális bizottságának is. A tanács egész ügyvitelét rendben tartja, de az akták nem takarják el előtte a változatos szovjet életet és az élő embert. Aktív politikus, az államapparátus méltó képviselője, akit választói szeretnek.

A községi tanács titkára, a szovjet államapparátus egyik mozgató kereke. Önfeláldozóan dolgoznak ezek a „mozgatókerekek”, mert a népből jöttek és vérbeli kötelékek fűzik őket a néphez. Szeretik hazájukat. Életüket, útjukat és munkájukat Lenin-Sztálin nagy tanítása világítja meg. Ebben rejlik az állam egyszerű dolgozóinak ereje, erkölcsi tisztasága és eszmei szilárdsága.

A tanácsrendszer kiépítése, dolgozó népünk újabb nagy sikere.

A tanácsrendszer megvalósítása fontos láncszem a győzelmeknek abban a sorozatában, amelyeket népi demokráciánk a felszabadulás óta kivívott.

Amint Kádár elvtárs mondotta: „A munkásság és dolgozó parasztság megbonthatatlan testvéri szövetségének erősítésével, a munkások és dolgozó parasztok államának a helyi tanácsok szervezésén keresztül is megvalósuló összeforrásával, a dolgozók milliós tömegével tovább erősítjük államunkat. A helyi tanácsok munkájának sikerét is biztosítja, hogy tevékenységüket az egész dolgozó nép harcát irányító erő, a magyar munkásosztály sok harcban kovácsolódott és edződött élcsapata, a Magyar Dolgozók Pártja vezeti”.

Tanácsaink csak most teszik meg kezdő lépéseiket és bár eddigi működésük máris azt bizonyítja, hogy a rájuk háruló feladatokat sokkal jobban képesek megoldani, mint a megszűnt önkormányzatok és a melléjük rendelt nagyszámú állami szerv, még sem elégedhetünk meg az eddigiekkel. Nem érhetjük be azzal, hogy államigazgatásunk jobb lett, hanem a lehető legjobbá kell azt tennünk. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha tanácsaink önmaguk megszervezik munkájuk kiszélesítését és abba minden községben, városban, járásban és megyében a lakosság jelentős többségét bevonják.

Erre szervezettel minden lehetőség megvan. A tanácsok rendelkező-végrehajtó szerveiben, a végrehajtóbizottságokban a tanács tagjai közül megválasztott dolgozók intézik az ügyeket.

A végrehajtóbizottságnak — aminthogy a tanácsnak sem — senki „hivatalból” nem lehet tagja: csak a tanács tagjai közül kerülhetnek be ebbe a szervezetbe azok a legjobbak, akik különösen alkalmasak arra, hogy a falu, a város, a járás, vagy éppen egy megye gazdasági, társadalmi és kulturális életét irányítsák. A végrehajtóbizottság eredményes működéséhez az szükséges, hogy azt munkájában ne csak a tanács tagjai, hanem az egész falu lakossága támogassa. A tanácsokat és azok végrehajtóbizottságát minden dolgozó tekintse a saját szervének, viseltessék irántuk a legnagyobb bizalommal, segítse és ellenőrizze munkájukat.

A választás a magyar nép hatalmas megmozdulása volt a béke védelmére. A választók 97.8%-a a Magyar Függetlenségi Népfront jelöltjeire adta szavazatát. Az egész nemzet felsorakozott a Magyar Dolgozók Pártja, a Magyar Függetlenségi Népfront, népköztársaságunk kormánya mellett. Népünk szavazatainak millióival tett hitet a hazánkat átalakító öt éves terv megvalósítása, a béke megvédelése, a harcok nemzeti egység gondolata mellett.

A dolgozóknak ez az egységes kiállása hatalmas csapást jelent a belföldi és külföldi reakcióra olyan időben, amikor az imperialisták fegyveres támadással akarják bilincsbe verni a hős koreai népet, amikor nemcsak déli határainkon, hanem világszerte erősödik az imperialista kihívás és provokáció. Ebből megérthette újból mindenki, hogy népünk számára világos: a mi elemünk a teremtő béke, az ellenségé a pusztító háború. Megmutatta, hogy a Népfront mögött áll az egész ország, hogy a dolgozók milliói egy emberként követik felemelkedésünk, újjászületésünk hatalmas motorját, a Magyar Dolgozók Pártját.

Az ország dolgozóinak szent kötelessége, hogy az Alkotmányban biztosított jogaikkal élve, teljesítsék állampolgári kötelességüket. Vegyenek részt abban a nagyszerű harcban és munkában, amely a Szovjetunió támogatásával, a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével a szocialista jövőért folyik.

Ára: 40 fillér

901-51